

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ PRAVIENIŠKIŲ PATAISOS NAMUS-ATVIRAJĄ KOLONIJĄ

2023-01-16 Nr. 4D-2022/1-1235
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2022 m. spalio 17 d. gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą dėl Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos (toliau – Pravieniškių PN) pareigūnų veiksmų, susijusių su teisės gauti informaciją neuztikrinimu.

Atkreiptinas dėmesys, kad nuo 2023 m. sausio 1 d. Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija vadinama Pravieniškių 1-uoju kalėjimu, o Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos – Lietuvos kalėjimų tarnyba, tačiau skundžiamos aplinkybės vyko iki 2023 m. sausio 1 d., todėl pažymoje bus naudojami senieji įstaigų pavadinimai.

2. Pareiškėjas skunde (toliau – Skundas) nurodo:

2.1. „2022-08-17 direktorius M. Ž. priėmė įsakymą Nr. 2-2444 perkelti mane iš Pravieniškių PN-AK trečiojo į antrąjį sektorių, kuriame net nebuvo nurodyta aiškūs sprendimo motyvai, teisiniai pagrindai ir niekas net nedavė su juo susipažinti“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Tik po kiek laiko, man pačiam pateikus prašymą pateikti įsakymo kopiją, tai buvo padaryta. Nei tada nei dabar dar iki šiol taip ir nežinau dėl kokių priežasčių buvau pervežtas į kitą pataisos namų sektorių, nes direktoriaus įsakyme buvo nurodyta tik patariamąsios komisijos posėdžio protokolų datos ir numeriai“.

2.3. „2022-08-10 posėdžio protokole buvo paminėtas komisijai pateiktas tarnybinis pranešimas Nr. 63-2167, kurio, kopiją 2022-09-08 ir paprašiau pateikti, kadangi nors pervežtas į 2 sektorių buvau 2022-08-18, dar iki šiol taip ir nežinau kodėl, taip tikėdamasis, kad tame tarnybiniame pranešime bus bent kokia informacija apie tai“.

2.4. „[...] tarnybinio pranešimo visai neteikia, nurodydami, kad neturiu teisės, nes jis nesusijęs su baudmės atlikimo tvarka, sąlygomis?! Tai su kuo jis dar gali būti susijęs jei ne su manimi ir baudmės atlikimo sąlygomis, juk komisijai jis teikiamas sprendžiant klausimą dėl mano perkėlimo į kitą sektorių.“

3. Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierė 2022 m. spalio 25 d. raštu Nr. 4D-2022/1-1235/3D-2349 kreipėsi į

Pravieniškių PN, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

2022 m. lapkričio 15 d. Seimo kontrolierė gavo Pravieniškių PN 2022-11-15 raštą Nr. 14-15431; rašte ir jo prieduose pateikta toliau nurodyta informacija:

4.1. „Nuteistasis X iš Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos Trečiojo sektoriaus į Antrąjį sektorių buvo perkeltas atsižvelgiant į Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 17 d. įsakymą Nr. 2-2444 „Dėl nuteistųjų perkėlimo iš Trečiojo sektoriaus į Antrąjį sektorių“.

4.2. „Nuteistasis X su Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 17 d. įsakymu Nr. 2-2444 „Dėl nuteistųjų perkėlimo iš Trečiojo sektoriaus į Antrąjį sektorių“, perkeliant nuteistąjį iš Trečiojo sektoriaus į Antrąjį sektorių, pasirašytinai supažindintas nebuvo dėl žmogiškosios klaidos.

Atsižvelgiant į 2022 m. rugpjūčio 19 d. prašymą Nr. 71(11)1629 nuteistajam buvo parengtas Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 17 d. įsakymo Nr. 2-2444 „Dėl nuteistųjų perkėlimo iš Trečiojo sektoriaus į Antrąjį sektorių“ išrašas bei 2022 m. rugpjūčio 24 d. įteiktas pasirašytinai“.

4.3. „Nuteistasis X 2022 m. rugpjūčio 25 d. kreipėsi su prašymu (reg. Nr. 71(11)-1698) dėl Patariamąsios nuteistųjų ir suimtųjų teisinės padėties pokyčių ir kitais klausimais Trečiajame sektoriuje komisijos posėdžio protokolo (reg. Nr. 63-2164) bei 2022 m. rugpjūčio 12 d. Patariamąsios nuteistųjų ir suimtųjų teisinės padėties pokyčių ir kitais klausimais Antrajame sektoriuje komisijos posėdžio protokolo (reg. Nr. 62-4521) pateikimo, kurių išrašai buvo pateikti pasirašytinai 2022 m. rugsėjo 7 d.“

4.4. „Nuteistasis X 2022 m. rugsėjo 8 d. kreipėsi su prašymu Nr. 71(10)-299, dėl tarnybinio pranešimo kopijos pateikimo Nr. 63-2167 pateikimo. 2022 m. spalio 3 d. atsakymu Nr. 7-5774, nuteistajam buvo pateiktas raštiškas atsakymas“.

Seimo kontrolierei pateikta atsakymo į Pareiškėjo 2022-09-08 prašymą kopija, kur nurodyta: „Tarnybinis pranešimas, yra įstaigos vidaus dokumentas, tuo tarpu nuteistieji turi teisę gauti informaciją numatytą Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 11 str. 1 d.:

I. Nuteistieji turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka:

1) gauti rašytinę informaciją apie bausmės atlikimo tvarką ir sąlygas, savo teises bei pareigas. Šią informaciją bausmės vykdymo institucija pateikia lietuvių kalba arba nuteistojo gimtąja kalba, arba ta kalba, kurią nuteistasis supranta;

2) kreiptis su pasiūlymais, prašymais (pareiškimais), peticijomis ir skundais j bausmės vykdymo ar kitų valstybės ir savivaldybių institucijų pareigūnus ir tarnautojus, nevyriausybinės organizacijas ar tarptautines institucijas;

3) gauti medicinos pagalbą;

4) gauti teisinę pagalbą.

Prašomas tarnybinis pranešimas nėra susijęs su Jūsų bausmės atlikimo tvarka ir sąlygomis ar teisėmis ir pareigomis, todėl nebus teikiamas.“

4.5. Pravieniškių PN administracija Seimo kontrolierei pateikė Kalėjų departamento prie Teisingumo ministerijos 2022-10-06 atsakymo Nr. 2S-2675 į 2022-09-05 gautą Pareiškėjo skundą kopiją, kur be kita ko, nurodyta:

„Susipažinus su surinkta dokumentine medžiaga (2022-08-10 tarnybiniu pranešimu Nr. 63-2167, 2022-08-09 Komisijos protokolu Nr. 63-2156, 2022-08-10 Komisijos protokolu Nr.63-2164 bei 2022-08-12 Komisijos protokolu Nr. 62-4521), žodžiu pabendravus su Pravieniškių PN-AK darbuotojais, dalyvavusiais sprendimo priėmimo, paaiškėjo, kad Jūsų perkėlimas iš Pravieniškių PN-AK 3-io sektoriaus į 2-ąjį buvo inicijuotas dėl Jūsų atžvilgiu atliekamų ikiteisminių tyrimų, t. y. vykdant nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prevenciją bei siekiant užkardyti galimą neigiamą įtaką kitų nuteistųjų atžvilgiu.

Atsižvelgiant į tai, kad Pravieniškių PN-AK direktoriui priklauso diskrecijos teisė priimti sprendimus dėl nuteistųjų perkėlimo (paskirstymo) įstaigos viduje, į tai, kad Jūsų perkėlimas

inicijuotas, reaguojant į pradėtą ikiteisminį tyrimą, laikytina, kad toks perkėlimas yra teisėtas ir pagrįstas, todėl nenaikintinas. Jūsų prašymas įpareigoti Pravieniškųjų PN-AK administraciją grąžinti Jus į 3-ią sektorių netenkinamas.

[...] Jūsų nusiskundimas, kad priimtame įsakyme nėra nurodyta nei vieno konkretaus argumento, yra neaišku kokiais motyvais buvo priimtas įsakymas, pripažintinas pagrįstu. Kalėjimų departamentas susipažinęs su Pravieniškųjų PN-AK direktoriaus 2022-08-17 įsakymo Nr. 2-2444 turiniu, sutinka, kad šis administracinis sprendimas nebuvo tinkamai suformuluotas, jame nebuvo nurodyti jokie perkėlimo motyvai, tik paminėti Komisijos posėdžių datos bei protokolų numeriai.“

Tyrimui reikšmingi Lietuvos Respublikos teisės aktai

5. Viešojo administravimo įstatymo (toliau ir – VAĮ):

2 straipsnis –,[...] 5. Administracinis sprendimas – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei.[...]“.

3 straipsnis – „5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...] 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 12) subsidiarumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai turi būti priimami ir įgyvendinami žemiausiu efektyvumą galinčiu užtikrinti viešojo administravimo sistemos lygmeniu;[...]“.

10 straipsnis – 1. Administracinius sprendimus priimti turi teisę tik viešojo administravimo subjektai, turintys šio įstatymo nustatyta tvarka jiems suteiktus įgaliojimus. 2. Privalomus reikalavimus asmenims nustato tik teisės aktų pagrindu priimti administraciniai sprendimai. 3. Viešojo administravimo subjektai administracinius sprendimus gali priimti savo iniciatyva arba gavę asmenų prašymus ar skundus. 4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys. 5. Administraciniame sprendime turi būti nurodyta:

- 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas;
- 2) administracinio sprendimo data;
- 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris;
- 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos;
- 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės;
- 6) administracinio sprendimo motyvai;
- 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką;
- 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos.

6. Administracinis sprendimas turi būti pasirašytas jį priėmusio pareigūno, valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens. Kai administracinis sprendimas priimamas naudojantis valstybės informacinėmis sistemomis, sprendimo pasirašymui prilyginamas patvirtinimas (autorizavimas) valstybės informacinėje sistemoje.“

13 straipsnis – „1. Asmeniui, pateikusiam prašymą, ar asmeniui, dėl kurio galimai pažeistų teisių ir teisėtų interesų yra pradėta administracinė procedūra, taip pat asmenims, kuriems administracinis sprendimas turi tiesioginį poveikį, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo administracinio sprendimo priėmimo dienos raštu pranešama apie priimtą administracinį sprendimą pateikiant to sprendimo kopiją, o kai reikia apsaugoti atitinkamų kategorijų duomenis, – nuasmenintą priimto administracinio sprendimo nuorašą.“

6. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės):

45 punktas – „Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį:

45.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti;

45.2. į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktuali klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti;

45.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka.“

47 punktas – „Atsakyme į prašymą ar skundą arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo turi būti informuojamas apie tokio atsakymo ar pranešimo apskundimo tvarką, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu, nurodant konkrečios institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.“

Lietuvos Respublikos teismų praktika

7. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) sprendimuose, be kita ko, nurodyta:

7.1. „[...] gero administravimo (atsakingo valdymo) principas apima ir asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą (VAĮ 8 str. 1 d.) (2012 m. gegužės 31 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A602-2112/2012)“.

7.2. „Individualus administracinis aktas, kuriame pakankamai išsamiai nėra nurodomos aplinkybės ir teisės normos, kuriomis yra grindžiamas teisės aktas, neišaiškinama jo apskundimo tvarka, neatitinka ir gero viešojo administravimo principo. Gero viešojo administravimo principas įpareigoja viešojo administravimo subjektą, priimant sprendimą, jame nurodyti faktinių aplinkybių bei teisės normų, kurių pagrindu priimtas sprendimas, visumą (2013 m. gegužės 14 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A444-878/2013)“.

7.3. „[...] Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d., 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimai, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A10-655/2005). Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir Viešojo administravimo įstatymas) 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų

nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.). (2012-03-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A502-1605/2012)“.

7.4. „[...] jei atitinkamas individualus administracinis aktas yra priimamas ankstesnių procedūrinių dokumentų pagrindu, tokiu atveju individualiame administraciniame akte nėra būtina pakartoti tuose dokumentuose nustatytas aplinkybes. Tokiu atveju individualaus administracinio akto įžanginėje dalyje pakanka nurodyti tuos procedūrinius dokumentus, kurių pagrindu priimtas individualus administracinis aktas, ir juos pridėti prie individualaus akto (2014 m. gruodžio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A822-1440/2014; 2015 m. vasario 17 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-327-146/2015; 2015 m. balandžio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1266-624/2015; 2015 m. balandžio 3 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R-26-552/2015; 2015 m. balandžio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-410-552/2015; 2015 m. gegužės 12 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1456-143/2015)“.

7.5. „Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, kad būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti“ 2008-11-19 nutartyje (administracinėje byloje Nr. A556-1898/2008, 2008-12-19 nutartyje administracinėje byloje Nr. A756-2036/2008, 2012-03-22 nutartyje administracinėje byloje Nr. A502-212/2012 ir kt.).

Tyrimo išvados

8. Pareiškėjas Skunde rašo, jog Pravieniškių PN administracija priėmė sprendimą perkelti jį į kitą sektorių, tačiau nesupažindino su sprendimu, neįteikė sprendimo kopijos, šį dokumentą gavo tik, kai papildomai kreipėsi į administraciją su prašymu, o tarnybinio pranešimo kopijos, kuriame galimai buvo nurodytos jo perkėlimo iš vieno sektoriaus į kitą priežastys, apskritai negavo.

9. Nagrinėdami pareiškėjų skundus, Pravieniškių PN (Pravieniškių 1-asis kalėjimas), kaip viešojo administravimo subjektas, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo principų, išsamumo principo. Pravieniškių PN (Pravieniškių 1-ojo kalėjimo) pareigūnai savo veikloje, be kitų principų, turi laikytis ir gero administravimo principo.

Pagal VAI nustatytą teisinį reglamentavimą, administraciniame sprendime turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai (šios pažymos 5 punktas).

10. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad vadovaujantis Pravieniškių PN direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 17 d. įsakymu Pareiškėjas buvo perkeltas iš Trečiojo sektoriaus į Antrąjį sektorių, tačiau

prieš perkėlimą su direktoriaus įsakymu supažindintas nebuvo, jam nebuvo įteikta ir įsakymo kopija. Pravieniškių PN direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 17 d. įsakyme nurodyta, kad sprendimas priimtas vadovaujantis Patariamąsios nuteistųjų ir suimtųjų teisinės padėties pokyčių ir kitais klausimais Antrajame sektoriuje komisijos posėdžio protokolais, kita informacija bei sprendimo priėmimą lėmusios aplinkybės įsakyme nenurodyti.

Pareiškėjas kreipėsi į administraciją su prašymu gauti įsakymo dėl jo perkėlimo į kitą sektorių kopiją, prašymas buvo tenkintas ir kopija buvo įteikta. Susipažinęs su įsakymu, Pareiškėjas dar kartą kreipėsi į įstaigos administraciją su prašymu padaryti įsakyme nurodytų protokolų kopijas, nes įsakyme nebuvo nurodyta jokių sprendimo motyvų. Pravieniškių PN administracija padarė prašomas protokolų kopijas, tačiau, Pareiškėjo teigimu, protokoluose taip pat nebuvo nurodyti jo perkėlimo į kitą sektorių motyvai ir priežastys. Protokoluose buvo nurodyta, kad klausimas minėtoje komisijoje dėl Pareiškėjo perkėlimo buvo sprendžiamas tarnybinio pranešimo pagrindu, todėl jis vėl kreipėsi į administraciją, prašydamas padaryti nurodyto tarnybinio pranešimo kopiją. Administracija prašymo netenkino ir paaiškino, kad kopijos nebus daromos, nes tarnybinis pranešimas yra vidaus dokumentas ir nuteistiesiems tokia informacija neteikiama.

11. Pagal LVAT praktiką, gero administravimo (atsakingo valdymo) principas apima ir asmens teisę į pagrįstą (faktais ir teisės normomis) bei motyvuotą administracinį sprendimą. Viešojo administravimo subjektas, priėmęs neigiamas pasekmes sukeltą sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamo sprendimo priėmimą. Jei atitinkamas individualus administracinis aktas yra priimamas ankstesnių procedūrinių dokumentų pagrindu, tokiu atveju individualiame administraciniame akte nėra būtina pakartoti tuose dokumentuose nustatytas aplinkybes. Tokiu atveju individualaus administracinio akto išanginėje dalyje pakanka nurodyti tuos procedūrinius dokumentus, kurių pagrindu priimtas individualus administracinis aktas, ir juos pridėti prie individualaus akto (šios pažymos 7 punktas).

Taigi, Pravieniškių PN direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 17 d. įsakymu Pareiškėjas buvo perkeltas į kitą sektorių, su įsakymu Pareiškėjas prieš perkėlimą nebuvo supažindintas. Pareiškėjui paprašius įsakymo kopijos ir ją gavus, paaiškėjo, kad įsakyme nenurodyti šio sprendimo motyvai. Minėtame įsakyme įvardijami Patariamąsios komisijos nuteistųjų teisinės padėties pokyčių ir kitais klausimais posėdžio protokolai, kurie Pareiškėjui buvo pateikti tik po papildomo jo kreipimosi.

Pažymėtina, kad administracinio sprendimo motyvavimo pareiga reiškia, jog individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas remiasi priimdamas administracinį aktą, o pats motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir tikslus, pakankamas.

Kadangi Pravieniškių PN direktoriaus įsakyme dėl Pareiškėjo perkėlimo minimi protokolai paaiškina priimtą administracinį sprendimą, todėl jie yra sudedamoji administracinio sprendimo (šiuo atveju – įsakymo) dalis.

Iš to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Pravieniškių PN direktoriaus priimtas administracinis sprendimas (įsakymas) laikytinas nepakankamai motyvuotu, jame nėra pateikta jokių aiškių argumentų, o tik įvardijami protokolai, kurių pagrindu Pareiškėjas perkeltas į kitą sektorių. Pravieniškių PN administracija be papildomo Pareiškėjo kreipimosi turėjo jam įteikti patį įsakymą bei nurodytus protokolus, tačiau tai nebuvo padaryta.

Pareiškėjo teigimu, netgi ir protokoluose nenurodyti jo perkėlimo į kitą sektorių motyvai, kurie galimai buvo užfiksuoti protokoluose nurodytame tarnybiniame pranešime, tačiau tarnybinio pranešimo kopijos administracija neteikė, motyvuodama, kad tokio pobūdžio informacija nuteistiesiems neteikiama, todėl Pareiškėjui taip ir liko neaiškūs sprendimo motyvai bei neaiškios jo perkėlimo į kitą sektorių priežastys.

Pažymėtina, kad, kaip jau buvo minėta pirmiau ir kaip pasisako LVAT, administraciniame sprendime turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai. Šiuo

tiriamu atveju, administracinis sprendimas ne tik nebuvo tinkamai motyvuotas, bet Pareiškėjui net ir papildomai kreipusis, nebuvo suteikta informacija apie jo perkėlimo į kitą sektorių priežastis (informacija apie perkėlimą lėmusias aplinkybes Pareiškėjui buvo suteikta tik Kalėjų departamento atsakyme į jo skundą).

12. LVAT savo praktikoje akcentuoja, kad sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas.

Vadovaujantis VAĮ 13 straipsnio 1 dalies nuostata, asmeniui, kuriam administracinis sprendimas turi tiesioginį poveikį, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo administracinio sprendimo priėmimo dienos turi būti raštu pranešama apie priimtą administracinį sprendimą, pateikiant tokio sprendimo kopiją (šios pažymos 5 punktą). Vadovaujantis šia nuostata, Pravieniškių PN administracija turėjo ne tik pateikti Pareiškėjui susipažinti Pravieniškių PN direktoriaus įsakymą, bet ir įteikti jam šio įsakymo bei protokolų kopijas, tačiau tai buvo padaryta tik Pareiškėjui pateikus papildomus prašymus. Pastebėtina, kad jeigu vienintelis dokumentas, kuriame buvo nurodytos Pareiškėjo perkėlimo į kitą sektorių priežastys ir motyvai, yra tarnybinis pranešimas, įstaigos administracija turėjo pateikti Pareiškėjui ir šio dokumento kopiją / išrašą, tačiau tai nebuvo padaryta, tokiu būdu pažeidžiant Pareiškėjo teisę sužinoti jam skirto ir jau įvykdyto administracinio sprendimo priėmimo pagrindus ir priežastis.

13. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Pareiškėjo Skundas dėl Pravieniškių PN pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su teisės gauti informaciją neužtikrinimu, nesupažindinant su įsakymu dėl perkėlimo bei nepateikiant administracinio sprendimo ir su juo susijusių dokumentų kopijų, pripažįstamas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

14. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia

X skundą dalį dėl Pravieniškių PN pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su teisės gauti informaciją neužtikrinimu, pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJA

15. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 punktu, Lietuvos kalėjų tarnybos direktoriui rekomenduojama pateikti Pareiškėjui visą dokumentinę informaciją, susijusią su 2022 m. rugpjūčio 17 d. įsakymo Nr. 2-2444 priėmimu, kad Pareiškėjui būtų aiškūs sprendimo priėmimo motyvai ir pagrindai.

16. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos kalėjų tarnybos direktoriui rekomenduojama imtis priemonių, kad ateityje individualūs administraciniai sprendimai būtų rengiami vadovaujantis VAĮ nustatytą reikalavimą – turi būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai (jeigu sprendimo motyvai nėra perrašomi į sprendimą, o lieka surašyti tik procedūriniame dokumente, šis dokumentas turi būti pridedamas prie sprendimo, su juo turi būti supažindinamas asmuo, dėl kurio yra priimtas sprendimas, ir pateikiama administracinio sprendimo rašytinė kopija).

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė